

OPINIE JURIDICĂ

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)

Nr./Data:	41/24 din 23 octombrie 2024
Destinatari:	Ministerul Justiției, Direcția elaborare acte normative e-mail: victor.stratu@justice.gov.md ; Pentru informare: e-mail: secretariat@justice.gov.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (www.crjm.org), persoane de contact: Carolina Bagrin, Directoare de program, e-mail: carolina.bagrin@crjm.org ; Ilie Chirtoacă, Președinte, e-mail: ilie.chirtoaca@crjm.org

Această opinie este prezentată Ministerului Justiției de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) în contextul consultărilor publice a proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative privind perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale. Proiectul a fost elaborat de Ministerul Justiției. Scopul proiectului este fortificarea mecanismului de urmărire și identificare a bunurilor infracționale pentru a sprijini organele responsabile de confiscare și executare efectivă a acestora, precum și asigurarea măsurilor de gestionare și planificare a activelor, prin alinierea cadrului normativ național la standardele legislației UE, în special Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare și normele din Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor

Analiza proiectului menționat *supra*, scoate în evidență următoarele intervenții salutare, printre care:

- Specificarea posibilității de confiscare a „unui alt bun echivalent” sau contravaloarea acestora dacă „confiscarea bunurilor este imposibilă din orice alt motiv.
- Extinderea listei de infracțiuni pentru care poate fi aplicată confiscarea extinsă.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

[crjmolдова](https://twitter.com/crjmolдова)

- Aplicarea confiscării speciale în lipsa condamnării și a confiscării extinse a bunurilor în cazul în care persoana este urmărită penală.
- Reglementarea mecanismului de administrare a bunurilor sechestrate și evidență a măsurilor asiguratorii
- Reconceptualizarea instituției de aplicare a sechestrului

Totodată, în vederea îmbunătățirii proiectului, propunem abordarea suplimentară a aspectelor ce privesc:

- Mandatarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale (ARBI) cu dreptul de a solicita informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice în procesul investigațiilor financiare, fără autorizarea judecătorului de instrucție.
- Concretizarea competenței judecătorului de instrucție în partea ce privește de contestarea actului Serviciului Fiscal de Stat în cazul încetării procedurii de executare silită în cazuri speciale de executare.

Lista tuturor modificărilor punctuale recomandate sunt formulate în tabelul anexat. Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări suplimentare.

Cu respect,

Ilie CHIRTOACĂ

Președintele CRJM

Nr.	Textul existent în proiectul analizat	Modificări propuse de CRJM (formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)	Argumentare
1	<p>Art. I – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 106. Confiscarea specială ... (4) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă bănuitul, învinuitul sau inculpatul este liberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală ori a fost aplicată amnistia sau survenit decesul acestuia.</p>	<p>„Articolul 106. Confiscarea specială ... (4) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă bănuitul, învinuitul sau inculpatul, <u>după caz condamnatul</u>, este liberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală ori a fost aplicată amnistia sau survenit decesul acestuia.</p>	<p>Se propune de a specifica în mod explicit „condamnatul” pentru a acoperi situațiile în care amnistia intervine după condamnare.</p>
2	<p>Articolul 106¹. Confiscarea extinsă ... (8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2) lit. a), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.</p>	<p>Articolul 106¹. Confiscarea extinsă ... (8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2) lit. a), care excedează nivelului veniturilor licite <u>ale persoanei urmărite penal</u> sau persoanei condamnate.</p>	<p>Propunem precizaarea la alin. (8) persoanei urmărite penal.</p>
3	<p>Art. II – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 263-269,</p>	<p>10. Articolul 205 la alineatul (2) ultima propoziție se expune în următoarea redacție:</p>	<p>Sintagma “ziua imediat următoare” conține o ambiguitate cu privire la momentul exact de la care începe să curgă. În acest sens, se recomandă precizarea momentului exact.</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

	<p>art. 855), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>10. Articolul 205</p> <p>la alineatul (2) ultima propoziție se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Judecătorul de instrucție autorizează punerea bunurilor sub sechestru sau instanța de judecată decide asupra cererilor motivate ale părții civile ori ale altei părți, cel târziu în ziua imediat următoare.”</p>	<p>„Judecătorul de instrucție autorizează punerea bunurilor sub sechestru sau instanța de judecată decide asupra cererilor motivate ale părții civile ori ale altei părți, cel târziu în ziua imediat următoare <u>de la data depunerii cererii.</u>”</p>	<p>Mai mult, se atestă o disonanță dintre cele expuse în Nota informativă precum că instanța de judecată urmează să se expună asupra aplicării sau neaplicării măsurilor asiguratorii în aceeași zi când a fost înaintată solicitarea. Motiv pentru care se recomandă a clarifica acest aspect.</p>
4	<p>12. Codul se completează cu articolele 206¹ și 206² cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 206². Informarea persoanelor despre punerea bunurilor sub sechestru</p> <p>(1) Hotărârea judecătorească cu privire la punerea bunurilor sub sechestru se aduce la cunoștință în ordinea prevăzută la art. 207.</p>	<p>12. Codul se completează cu articolele 206¹ și 206² cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 206². Informarea persoanelor despre punerea bunurilor sub sechestru</p> <p>(1) Hotărârea judecătorească cu privire la punerea bunurilor sub sechestru se aduce la cunoștința <u>persoanelor afectate</u> în ordinea prevăzută la art. 207.</p>	<p>Se propune concretizare cercului persoanelor care urmează a fi informate despre bunurile puse sub sechestru. Astfel, art. 23 din Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor operează cu obligația de a informa persoanele afectate - ceea ce este mult mai larg decât proprietarul sau posesorul acestor bunuri, oferind posibilitatea oricărei persoane ale cărei bunuri sunt afectate să aibă posibilitatea efectivă de a contesta măsura.</p>
	<p>27. Articolul 258:</p> <p>la alineatul (3), după cuvintele „în vederea urmăririi” se completează cu cuvintele „și identificării”, iar textul „conform art. 2297” se exclude.</p> <p>se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) În cadrul executării delegației dispuse în condițiile alin. (3), Agenției de Recuperare a</p>	<p>27. Articolul 258:</p> <p><u>La alineatul (1) sintagma „acțiunile de urmărire penală” se înlocuiește cu sintagma „acțiunile procesuale și/sau acțiunile de procedură”.</u></p>	<p>În analiza prevederilor din articolul prezentat, se constată o neconcordanță în utilizarea termenilor, ori la alin. (1) se operează cu „acțiunile de urmărire penală”, pe când alin. (2) utilizează „ acțiunilor procesuale în condițiile alin.(1) .”, deși ambele fac trimitere la aceleași activități. Această propunere de uniformizare a noțiunilor în ambele aliniate va aduce claritate, va elimina ambiguitățile și va asigura coerența prevederilor legale.</p>

	Bunurilor Infracționale îi revin atribuțiile organului de urmărire penală.”.		
5	<p>34. La articolul 388:</p> <p>alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) În caz de admitere a acțiunii civile, a reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune sau în vederea garantării executării amenzii ori compensării cheltuielilor judiciare, instanța de judecată poate dispune, înainte ca sentința să fi devenit definitivă, să fie aplicate măsuri de asigurare dacă asemenea măsuri nu au fost aplicate anterior.”;</p>	<p>34. La articolul 388:</p> <p>alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) În caz de admitere a acțiunii civile, a reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune sau în vederea garantării executării <u>pedepsei</u> amenzii ori compensării cheltuielilor judiciare, instanța de judecată poate dispune, înainte ca sentința să fi devenit definitivă, să fie aplicate măsuri de asigurare dacă asemenea măsuri nu au fost aplicate anterior.”;</p>	<p>Se propune includerea sintagmei „pedepsei” pentru a specifica faptul că se face referire la sancțiunea penală aplicată persoanei condamnate, și nu la alte măsuri precum amenda judiciară.</p>
6	<p>Art. III – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214–220, art.704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>4. După articolul 293 se introduce un capitol nou cu următorul cuprins: „Capitolul XXVIII1. Executarea silită a cazurilor speciale</p> <p>Articolul 293⁸. Actul Serviciului Fiscal de Stat în cazul încetării procedurii de executare silită în cazuri speciale de executare</p> <p>...</p> <p>(3) Actul Serviciului Fiscal de Stat poate fi contestat la judecătorul de instrucție în termen de 10 zile de la data comunicării.</p>		<p>În situația în care se intenționează ca contestarea actului Serviciului Fiscal de Stat în cazul încetării procedurii de executare silită în cazuri speciale să fie atribuită competenței judecătorului de instrucție, ar fi necesară o intervenție legislativă asupra articolului 41 din Codul de procedură penală, unde este reglementată competența acestuia. În prezent, la punctul 7, competența judecătorului de instrucție este limitată la efectuarea altor acțiuni procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, fără a include expres astfel de situații care țin de executarea silită reglementată de alte acte normative.</p> <p>Acest vid legislativ ar putea crea dificultăți în aplicarea corectă a legii, deoarece nu există o bază clară pentru ca judecătorul de instrucție să soluționeze astfel de contestații. Astfel, pentru a</p>

			asigura o aplicare corespunzătoare și uniformă a legislației, este necesară completarea articolului 41 pentru a clarifica în mod explicit competențele judecătorului de instrucție în această materie.
7	<p>Art. IV – Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 14-17, art.42) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 1:</p> <p>...</p> <p>k) recunoașterea și executarea hotărârilor penale de confiscare ale instanțelor judecătorești străine și de recuperare a activelor.”.</p>	<p>Art. IV – Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 14-17, art.42) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>2. La articolul 1:</p> <p>...</p> <p>k) recunoașterea și executarea hotărârilor penale de confiscare ale instanțelor judecătorești străine și de recuperare a activelor judecătorești străine <u>de confiscare ale instanțelor judecătorești străine și de recuperare a activelor judecătorești străine cu privire la confiscarea bunurilor infracționale și recuperarea activelor.”</u></p>	Se propune îmbunătățirea textului prevederii prin reformularea sintagmei referitoare la tipul hotărârii străine care se intenționează a fi recunoscută și executată pe teritoriul RM. Textul de alternativă a fost inserat.
8	<p>10. Se completează cu articolul 1131 cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 113¹. Dispunerea de bunurile confiscate</p> <p>(1) Bunurile confiscate în temeiul unei hotărâri judecătorești străine se returnează statului solicitant, în baza acordului negociat, în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale sau în condiții de reciprocitate.</p>	<p>10. Se completează cu articolul 113¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 113¹. Dispunerea de bunurile confiscate</p> <p>(1) Bunurile confiscate în temeiul unei hotărâri judecătorești străine se returnează statului solicitant, în baza acordului negociat, în conformitate cu prevederile <u>legii privind tratatele internaționale</u> sau în condiții de reciprocitate.</p>	Se propune îmbunătățirea textului prevederii prin specificarea că acordurile prevăzute în acest sens vor fi negociate în conformitate cu Legea privind tratatele internaționale .

<p>9</p>	<p>Art. VII – Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 155-166, art. 251) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>Articolul 92. Acumularea informației</p> <p>...</p> <p>(2) În procesul de investigații financiare, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale are dreptul să solicite de la persoanele juridice de drept public, de la instituțiile financiare și de la furnizorii de servicii de comunicații electronice documentele și informația necesară în vederea urmăririi și identificării bunurilor care nu au proveniență legală ori care sânt sau pot fi obiect al măsurilor asigurătorii, măsurilor de indisponibilizare și/sau al confiscării. Informațiile solicitate se prezintă Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale gratuit în cel mai restrâns termen.</p>		<p>Prin modificarea propusă se urmărește acordarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale (ARBI) dreptului de a solicita informații de la (...) furnizorii de servicii de comunicații electronice în procesul investigațiilor financiare. Totodată, colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice, conform art. 27 alin. (1) pct. 1 lit. d) din Legea 59/12, constituie o măsură specială de investigație care poate fi dispusă cu autorizarea judecătorului de instrucție, la solicitarea procurorului.</p> <p>Mandatarea ARBI cu colectarea informațiilor de la de la furnizorii de servicii de comunicații electronice, fără autorizarea judecătorului de instrucție, ar duce la o reglementare diferită a aceleași măsuri, care comportă același riscuri, și anume potențială ingerință în viața privată a persoanei. Ori, potrivit CtEDO orice ingerință în viața privată trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporțională cu scopul urmărit.</p>
----------	--	--	--